

Formular për SYLLABUS të Lëndës

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti Juridik
Titulli i lëndës:	E drejta ekonomike ndërkombëtare
Niveli:	Master
Statusi lëndës:	E Obligueshme
Viti i studimeve:	I
Numri i orëve në javë:	2+2
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	D2
Mësimdhënësi i lëndës:	Dr.sc.Vjosa Osmani-Sadriu
Detajet kontaktuese:	<u>vjosao@yahoo.com</u>
Përshkrimi i lëndës	
	<p>E drejta ekonomike ndërkombëtare përcakton rregullat që aplikohen në çështje të natyrës ekonomike e komerciale, me fokus të vecantë në kontestet ekonomike apo biznesore të cilat zgjidhen nga gjykatat apo mjetet alternative të zgjidhjes së kontesteve sic janë arbitrazhi, ndërmjetësimi dhe negociatat. Lënda poashtu do të përfshijë rregullativën ligjore të aplikueshme për tregti ndërkombëtare si dhe çështje që kanë të bëjnë me traktatet bilaterale të investimeve (ang: BIT) dhe kontestet që dalin nga këto traktate që zgjidhen nëpërmjet ICSID.</p>
Qëllimet e lëndës:	<p>Kjo lëndë ka për qëllim studimin e rregullave ligjore që përcaktojnë marrëdhëniet ekonomike në mes të shteteve, duke u përqëndruar, ndër të tjera në marrëdhëniet tregtare si dhe çështje të investimeve. Kjo do të përfshijë studim të organizatave dhe marrëveshjeve ndërkombëtare dhe rajonale të tregtisë, sic janë WTO (Organizata Botërore e Tregtisë), CEFTA (Central European Free Trade Agreement), NAFTA (North American Free Trade Agreement) dhe të tjera. Çështjet që dalin nga zbatimi I këtyre Marrëveshjeve poashtu do të studjohen, me fokus në zgjidhjen e kontesteve tregtare që lidhen me moszbatimin e pjesëve të caktuara të këtyre marrëveshjeve.</p>

Zgjidhja e konflikteve/kontesteve mes palëve (që kanë karakter ekonomik) do të përbëjë pjesë kyçe të ligjëratave dhe ushtrimeve. Për këtë qëllim, studentet do të analizojnë dhe prezantojnë role të palëve në raste konkrete të zgjidhura nga panele apo gjykata ndërkombëtare. Ata, poashtu, do të prezantojnë edhe zgjidhje konkrete për këto konteste, nëpërmjet metodave të ndryshme të zgjidhjes alternative të kontesteve (ADR) sic janë: arbitrazhi, negociatat dhe ndërmjetësimi. Zgjidhja e kontesteve do të përqëndrohet në tri segmente kryesore: 1. Zgjidhja e kontesteve në OBT; 2. Zgjidhja e kontesteve në sistemin evropian, dhe 3. Zgjidhja e kontesteve nga kontratat ndërkombëtare të shitjes së mallrave.

Një pjesë e rëndësishme e ligjëratave dhe ushtrimeve do t'i dedikohet studimit të transaksioneve ndërkombëtare (kontratat e eksportit dhe importit) dhe rregullave ligjore që kanë të bëjnë me këto transaksione. Për më tepër, çështje që kanë të bëjnë me letrat me vlerë (LoC) dhe dokumentet e tjera të transaksionit do të studiohen nga aspekti ligjor edhe nëpërmjet rasteve konkrete të vendosura nga gjykata e arbitrazhe të ndryshme.

Poashtu, do të studiohen edhe shembuj të traktateve bilaterale të investimeve (BIT) dhe kontestet e ndryshme që involvojnë shtete sovrane në ICSID (Qendrën Ndërkombëtare për Zgjidhjen e Kontesteve të Investimeve).

Në këtë lëndë, do të analizohet në vecanti edhe Konventa Ndërkombëtare për Shitjen Ndërkombëtare të Mallrave (CISG), e cila është e aplikueshme edhe në Kosovë. Tregtia ndërkombëtare me mallra përbënë pjesë të rëndësishme të të drejtës ekonomike ndërkombëtare, dhe kjo konventë është dokumenti kryesor ligjor që në mënyrë uniforme ka përcaktuar rregullat që duhet të aplikohen nga gjykatat apo forumet e tjera për

	<p>të zgjidhur kontestet që dalin nga kontratat me karakter ndërkombëtar. Prandaj, gjatë ligjëratave dhe ushtrimeve, studentet do të analizojnë rregullat në këtë Konventë që kanë të bëjnë me formimin e kontratave, të drejtat dhe detyrimet e palëve, kompenzimin e dëmit si dhe aplikueshmërinë e kësaj konvente në shtete të ndryshme duke pasur poashtu parasysh çështje që kanë të bëjnë me suksedimin e traktateve si dhe rezervimet e deklarimet e shteteve me rastin e ratifikimit.</p>		
<p>Rezultatet e pritura të nxënies:</p>	<p>Pas përfundimit me sukses të kësaj lënde, studentët janë në gjendje të:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuptojnë dhe shpjegojnë rregullat kryesore të aplikueshme në të drejtën ndërkombëtare ekonomike, me fokus në rregullat e tregtisë ndërkombëtare si dhe ato që aplikohen në traktate bilaterale të investimeve; 2. Njohin dhe përdorin procedurat e përdorura nga gjykatat apo arbitrazhet në zgjidhjen e kontesteve të natyrës ekonomike ndërkombëtare; 3. Analizojnë dhe diskutojnë rastet e vendosura nga ICSID që kanë të bëjnë me investime si dhe rastet e vendosura nga gjykata e forume të tjera ndërkombëtare (sic është arbitrazhi) që ndërlidhen me kontrata të tregtisë ndërkombëtare; 4. Përdorin dhe analizojnë raste dhe dokumente ligjore në kontekst të problemeve konkrete në botën reale. 		
<p>Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënies të studentit)</p>			
<p>Aktiviteti</p>	<p>Orë</p>	<p>Ditë/javë</p>	<p>Gjithësej</p>

Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	0.15	10	2.5
Ushtrime në teren			
Kollokfiume,seminare,pune grupore	2	2	4
Detyra të shtëpisë	/	/	/
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	2	2	4
Projektet,prezentimet ,etj	5	2	10
Totali			126.5
Metodologjia e mësimdhënies:	<p>Kjo lëndë ligjërohet duke u bazuar në raste konkrete. Prandaj, të gjitha konceptet do të diskutohen në kontekst të rasteve të vërteta (të vendosura nga gjykata e arbitrazhe) ose hipotetike (të hartuara nga mësimdhënësjja). Pra, nuk do të prezantohen vetëm rregullat themelore në burimet e përshkruara, por problemet më të shpeshta që shfaqen gjatë aplikimit të tyre, për të ndriçuar strukturën e tyre dhe problemet interpretuese që lidhen me to. Msimdhënësjja do të përdorë metodën sokratike gjatë ligjëratave, në mënyrë që të ketë angazhim sa më interaktiv në klasë.</p>		
Metodat e vlerësimit:	<p>10% - Pjesëmarrja dhe aktivitetet e ligjërata 10% - prezentimi i rastit që i caktohet studentit 10% - punë grupore (përfaqësimi i palëve në kontest ndërkombëtar biznesor) 20% - test mes-semesteral 50% - provimi final</p> <p>Do të ketë një politikë rigorozë në përcaktimin e vijueshmërisë së lëndës. Pjesëmarrja aktive, përmbajtjesore dhe e rregullt në ligjërata vlerësohet me 10 për qind (%). Nëse pjesëmarrja,</p>		

	në cilësi dhe vijueshmëri, është e mjaftueshme për të marrë këtë përqindje, vendimi përfundimtar për të përcaktuar këtë i takon profesorit të lëndës.
Literatura	
Literatura bazë:	<p>1. Andreas F. Lowenfeld International Economic Law Oxford University Press, 2008</p> <p>2. Mehdi Hetemi E drejta nderkombetare tregtare –afariste Prishtine, 2007</p>
Literatura shtesë:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Konventa e Kombeve të Bashkuara për Shitjet Ndërkombëtare të Mallrave</i> • <i>Konventa e Kombeve të Bashkuara për Njohjen dhe Zbatimin e Vendimeve të Huaja të Arbitrazhit</i> • <i>Materiale shtesë nga OBT (ËTO)</i> • <i>Materiale shtesë nga CEFTA</i> • <i>Materiale shtesë nga ICSID (Qendra Ndërkombëtare për Zgjidhjen e Kontesteve të Investimeve)</i> • <i>Ligjet e Kosovës në fushën e investimeve, detyrimeve, tregtisë, etj.</i>
Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ligjerata që do të zhvillohet
Java e parë:	<p>HYRJE në të drejtën ekonomike ndërkombëtare</p> <p>(Përmbajtja e lëndës, metoda, organizimi, kërkesat dhe vlerësimi)</p> <p><i>Lowenfeld, 1-21</i></p> <p><i>Shembuj të ligjeve të Kosovës që mbulojnë sferën ekonomike (të dërguara nga Profesori i lëndës)</i></p>

Java e dytë:	<p align="center">Sistemi i OBT-se (WTO)</p> <p align="center"><i>Lowenfeld, 21-71</i></p> <p align="center"><i>WTO's website – KLIKO ne: "What is the WTO"</i></p> <p align="center">http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/whatis_e.htm</p>
Java e tretë:	<p align="center">Procesi i Anëtarësimit në OBT</p> <p align="center">Sfidat e anwtarwsimit tw Kosovws nw OBT</p> <p align="center"><i>Shih kriteret dhe rregulat pwr anwtarwsim nw www.wto.org</i></p>
Java e katërt:	<p align="center">Marrëveshjet Rajonale për Tregti të Lirë</p> <p align="center">CEFTA dhe NAFTA</p> <p align="center"><i>Materialet rreth CEFTA: http://ceftatradeportal.com</i></p> <p align="center"><i>Teksti i marrwveshjes ne shqip: http://mti-ks.org/repository/docs/20070123165311_cefta.pdf</i></p> <p align="center"><i>Materialet rreth NAFTA: https://www.nafta-sec-alena.org/Home/Welcome</i></p>
Java e pestë:	<p align="center">Rregullat Ligjore që kanë të bëjnë me Investimet Ndërkombëtare</p> <p align="center">Traktatet Bilaterale të Investimeve</p> <p align="center"><i>Lowenfeld, 465-500</i></p> <p align="center"><i>WWW.ICSID.COM</i></p>
Java e gjashtë:	<p align="center">Zgjidhja e Kontesteve Ekonomike Ndërkombëtare</p> <p align="center"><i>Lowenfeld, 143-213</i></p> <p align="center">Zgjidhja e Kontesteve në OBT:</p> <p align="center">https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_e.htm</p>
Java e shtatë:	<p align="center">Zgjedhja e Ligjit të Aplikueshëm dhe Zgjedhja e Forumit në kontratat ndërkombëtare</p> <p><u>Docs: U.N. Convention on Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards; 2005 Hague Convention on Choice of Court Agreements,</u></p> <p>KLIKO NE:</p> <p align="center">http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=</p>

	98
Java e tetë:	<p>Zgjidhja e Kontesteve Tregtare në Sistemin Evropian</p> <p><i>European Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters (Brussels Regulation)</i></p> <p>KLIKO NE : http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2001/l_012/l_01220010116en00010023.pdf</p>
Java e nëntë:	<p>Konventa Ndërkombëtare për Shitjen Ndërkombëtare të Mallrave (CISG)</p> <p>Teksti i Konventës: http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/treaty.html</p>
Java e dhjetë:	<p>Aplikimi i CISG në Kosovë</p> <p>Rregullorja e UNMIK-ut 2000/68 Ligji i Detyrimeve 2012 Teksti i Konventës CISG</p>
Java e njëmbëdhjetë :	<p>Rregullat e aplikimit të CISG si dhe rregullat e formimit të kontratave ndërkombëtare për shitjen e mallrave</p> <p>Pjesa I dhe II e CISG Raste hipotetike dhe vendime të gjykatave e arbitrazheve</p>
Java e dymbëdhjetë:	<p>Të drejtat dhe detyrimet e palëve në kontratat ndërkombëtare për shitjen e mallrave</p> <p>Pjesa III e CISG Raste hipotetike dhe vendime të gjykatave e arbitrazheve</p>
Java e trembëdhjetë:	<p>Kompenzimi i dëmit dhe restitutio, në kontratat ndërkombëtare</p> <p>Kapitulli V në Pjesën III të CISG Raste hipotetike dhe vendime të gjykatave e arbitrazheve</p>

<p>Java e katërbëdhjetë:</p>	<p align="center">Dispozitat përfundimtare në CISG: Ratifikimi, Suksedimi, Deklaratat dhe Rezervimet</p> <p align="center"><i>Pjesa IV e CISG Raste hipotetike dhe vendime te gjykatave e arbitrazheve</i></p>
<p>Java e pesëmbëdhjetë:</p>	<p align="center">Prezentimet e studenteve dhe pergatitje per provimin përfundimtar</p>

<p align="center">Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:</p>	
<p><i>Cakto politikat e mirësjelljes konfor statusit të UP-së.</i></p>	